

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 12. joulukuuta 2008
(OR. fr)**

17271/08

CONCL 5

SAATE

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: **BRYSELIN EUROOPPA-NEUVOSTO
11. ja 12. JOULUKUUTA 2008**

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Brysselin Eurooppa-neuvoston (11. ja 12. joulukuuta 2008) puheenjohtajan päätelmät.

Eurooppa-neuvosto kokoontui 11. ja 12. joulukuuta 2008 ja hyväksyi Euroopan talouden elvytyssuunnitelman, joka on määrältään noin 1,5 prosenttia Euroopan unionin BKT:sta (eli noin 200 miljardia euroa). Suunnitelma on yhteinen kehys jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin ponnisteluille, jotta varmistettaisiin niiden yhtenäisyys ja maksimoitaisiin siten niiden vaikutukset. Eurooppa-neuvosto pääsi sopimukseen myös energia/ilmastonmuutospaketista, minkä ansiosta paketti voitaneen viimeistellä Euroopan parlamentin kanssa vuoden loppuun mennessä. Tämän ratkaisevan läpimurron ansiosta Euroopan unioni voi pysyä tällä alalla vuonna 2007 hyväksytyissä kunnianhimoisissa sitoumuksissa toimia edelleen vauhdittajana pyrittäessä kunnianhimoiseen ja globaaliin yleismaailmalliseen sopimukseen Kööpenhaminassa ensi vuonna. Eurooppa-neuvosto ilmaisi konkreettisin päätöksin haluavansa antaa uutta pontta Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikalle uusiin turvallisuushaasteisiin vastaamiseksi. Eurooppa-neuvosto keskusteli myös Irlannin kansanäänestyksessä ilmaistuihin huolenaiheisiin vastaamisesta ja määritteli lähestymistavan, jonka ansiosta Lissabonin sopimus voisi tulla voimaan ennen vuoden 2009 loppua.

o
o o

Eurooppa-neuvoston kokousta edelsi Euroopan parlamentin puhemiehen Hans-Gert Pötteringin puheenvuoro, jonka jälkeen vaihdettiin näkemyksiä.

o
o o

I Lissabonin sopimus

1. Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen, että Lissabonin sopimus on välttämätön, jotta laajentunut unioni voisi toimia tehokkaammin, demokraattisemmin ja vaikuttavammin, myös kansainvälisissä asioissa. Eurooppa-neuvosto, joka ottaa huomioon perussopimusten tavoitteet, on määritellyt seuraavan etenemistavan pitäen silmällä sopimuksen voimaantuloa vuoden 2009 loppuun mennessä.

2. Komission kokoonpanon osalta Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että voimassa olevien perussopimusten määräysten mukaisesti komission jäsenten lukumäärää on vähennettävä vuonna 2009. Eurooppa-neuvosto on yhtä mieltä siitä, että Lissabonin sopimuksen voimaantulon tapauksessa tehdään tarvittavien oikeudellisten menettelyjen mukaan päätös siitä, että komissioon tulee edelleen kuulumaan yksi kansalainen kustakin jäsenvaltiosta.
3. Eurooppa-neuvosto on pannut huolellisesti merkitte Irlannin pääministerin esiin tuomat, liitteessä I esitetyt Irlannin kansan muut huolenaiheet, jotka liittyvät veropolitiikkaan, perhettä koskeviin, sosiaalisiin ja eettisiin kysymyksiin sekä Euroopan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan Irlannin perinteisen puolueettomuuspolitiikan osalta. Euroopan unioni on yhtä mieltä siitä, että kaikkia mainitussa lausumassa esitettyjä huolenaiheita käsiteltäessä on löydettävä sekä Irlantia että muita jäsenvaltioita tyydyttävät ratkaisut, edellyttäen että Irlanti tekee kohdassa 4 tarkoitetun sitoumuksen.

Tarvittavat oikeudelliset takeet annetaan seuraavien kolmen kohdan osalta:

- mikään Lissabonin sopimuksessa ei muuta millään tavalla unionin verotuksellisen toimivallan laajuutta tai käyttöä minkään jäsenvaltion osalta
- Lissabonin sopimus ei rajoita jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa, mukaan lukien Irlannin perinteinen puolueettomuuspolitiikka, eikä useimpien muiden jäsenvaltioiden velvoitteita
- Takeet siitä, ettei oikeudellisen aseman antaminen Lissabonin sopimuksessa Euroopan unionin perusoikeuskirjalle eivätkä mainitun sopimuksen oikeus- ja sisäasioita koskevat määräykset vaikuta Irlannin perustuslain määräyksiin, jotka koskevat oikeutta elämään, koulutukseen ja perheeseen.

Lisäksi vahvistetaan, että liitteen 1 d kohdassa esitetyt asiat, myös työntekijöiden oikeudet, ovat hyvin tärkeitä.

4. Edellä mainitut Eurooppa-neuvoston sitoumukset huomioon ottaen ja edellyttäen, että yksityiskohtaiset jatkotoimet saadaan menestyksekkäästi viimeistellyiksi vuoden 2009 puoliväliin mennessä ja pystytään panemaan menestyksekkäästi täytäntöön, Irlannin hallitus sitoutuu siihen, että Lissabonin sopimus pyritään ratifioimaan nykyisen komission toimikauden loppuun mennessä.

II Talous- ja rahoitusasiat

5. Talous- ja rahoituskriisi on maailmanlaajuinen. Sen tähden Euroopan unioni toimii yhdessä kansainvälisten kumppaneidensa kanssa. Sen aloitteesta 15. marraskuuta 2008 järjestetyssä Washingtonin huippukokouksessa määriteltiin kunnianhimoinen työsuunnitelma, jolla pyritään elvyttämään yhdessä maailmantaloutta, sääntelemään tehokkaammin rahoitusmarkkinoita, parantamaan globaalia hallintoa ja torjumaan protektionismi. Suunnitelma on pantava täytäntöön sovitun aikataulun mukaisesti. Neuvostoa pyydetään organisoimaan komission kanssa työskentelyn valmistelut ja raportoimaan kevään 2009 Eurooppa-neuvostolle edistymisestä Lontoossa 2. huhtikuuta 2009 pidettävää huippukokousta silmällä pitäen.
6. Eurooppa on määritellyt koordinoitusti tarvittavat kiireelliset toimenpiteet, joilla palautetaan rahoitusjärjestelmän asianmukainen toiminta ja talouden toimijoiden luottamus. Eurooppa-neuvosto korostaa, että jäsenvaltioiden on saatettava nämä toimenpiteet viipymättä päätökseen. Se kehottaa panemaan ne kokonaisuudessaan ja nopeasti täytäntöön kaikkien asianomaisten toimijoiden avulla neuvoston 2. joulukuuta 2008 vahvistamien puitteiden mukaisesti. Eurooppa-neuvosto kehottaa pankkeja ja rahoituslaitoksia käyttämään täysin niille annetut mahdollisuudet ylläpitää ja tukea luotonantoa talouselämälle sekä siirtämään lainanottajille keskuspankkikorkojen alennukset. On varmistettava, että yhteisiin puitteisiin sisältyviä toimenpiteitä, erityisesti takausjärjestelyjä, sovelletaan tehokkaasti niin, että myötävaikutetaan rahoituslaitosten rahoituskustannusten alentamiseen yritysten ja kotitalouksien eduksi.

7. Rahoitusmarkkinat ovat edelleen haavoittuvat. Meidän on pysyttävä valppaina ja jatkettava ensisijaisesti rahoitusalan vakautta, valvontaa ja avoimuutta lujittavien, erityisesti Ecofin-neuvoston etenemissuunnitelmassa määriteltyjen toimien toteuttamista. Eurooppa-neuvosto toivoo tässä yhteydessä, että Euroopan parlamentin kanssa käytävät neuvottelut johtavat niiden lainsäädäntöpäätösten pikaiseen hyväksymiseen, joista neuvosto on muodostanut yleisnäkemyksen.¹ Se kehottaa myös tekemään pikaisesti päätökset muista ensisijaisina pidetyistä asioista, erityisesti luottoluokituslaitoksista, rahoitusvalvonnasta ja tilinpäätösstandardeista.
8. Rahoituskriisi koettelee nyt talouselämää. Euroaluetta ja jopa koko unionia uhkaa taantuma. Eurooppa toimii näissä poikkeuksellisissa olosuhteissa yhtenäisesti, vahvasti, nopeasti ja päättäväisesti taantumakierteen välttämiseksi sekä taloudellisen toiminnan ja työllisyyden tukemiseksi. Eurooppa panee liikkeelle kaikki sen käytettävissä olevat välineet ja tekee yhteistyötä unionin ja kunkin jäsenvaltion toteuttamien toimien vaikutusten maksimoimiseksi. Tässä yhteydessä sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta koskevilla jäsenvaltioiden politiikoilla on myös elintärkeä tehtävänsä.
9. Eurooppa-neuvosto hyväksyy jäljempänä esitetyn Euroopan talouden elvytyssuunnitelman. Tämä suunnitelma muodostaa yhtenäisen kehyksen unionin toiminnalle ja kussakin jäsenvaltiossa päätettävälle toimenpiteille, joissa otetaan huomioon kunkin jäsenvaltion tilanne. Komission 26. marraskuuta 2008 antaman tiedonannon mukaisesti suunnitelma perustuu elvytystoimiin, jotka vastaavat yhteensä noin 1,5:ttä prosenttia Euroopan unionin BKT:sta. Suunnitelma käsittää myös sellaisten ensisijaisten toimien käynnistämisen, joilla on tarkoitus nopeuttaa talouksiemme mukauttamista tämänhetkisiin haasteisiin.
10. Euroopan keskuspankki ja muut keskuspankit ovat tässä yhteydessä laskeneet merkittävästi korkotasoaan. Näin ne tukevat inflaatiota kiihdyttämätöntä kasvua ja lisäävät rahoitusvakautta.

¹ Direktiiviehdotukset pankkien omien varojen riittävydestä, vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudesta, arvopaperien yhteissijoitusyrityksistä ja säästäjien talletusten suojaamisesta.

11. Euroopan unionille kuuluvasta toiminnasta Eurooppa-neuvosto kannattaa erityisesti seuraavia toimia:

- Euroopan investointipankin interventoiden määrän lisääminen 30 miljardiin euroon vuosina 2009–2010 erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten hyväksi, uusiutuvien energiamuotojen sekä puhtaan liikenteen tukemiseksi varsinkin autoalan hyväksi, eurooppalaisen rahaston 2020 perustaminen energiaa, ilmastonmuutosta ja infrastruktuureja varten (Marguerite -rahasto) kumppanuudessa kansallisten institutionaalisten investoijien kanssa;
- koheesiorahastosta, rakennerahastoista tai Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta rahoitettavien ohjelmien menettelyjen yksinkertaistaminen ja täytäntöönpanon nopeuttaminen investointien lisäämiseksi infrastruktuurien ja energiatehokkuuden osalta;
- komission esittelemän konkreettisia hankkeita koskevan luettelon pohjalta, jossa otetaan huomioon asianmukainen maantieteellinen tasapaino, sellaisten mahdollisuuksien mobilisointi, joiden ansiosta voidaan yhteisön talousarvion puitteissa tehostaa investointeja näillä aloilla ja kehittää sääntelyllisin kannustimin nopeaa internet-yhteyttä, myös alueilla, joilla palvelujen levinneisyys on alhainen;
- Euroopan sosiaalirahaston lisätoimien aloittaminen nopeasti työllisyyden tukemiseksi, erityisesti heikoimmassa asemassa olevien väestöosien hyväksi kiinnittämällä erityistä huomiota pienimpiin yrityksiin vähentämällä muita kuin palkkakustannuksia;
- työllisyyden edistäminen Euroopan talouden avainaloilla, erityisesti Euroopan globalisaatiorahaston kautta, myös näiden menettelyjen parantamisen ja nopeuttamisen ansiosta;
- jäsenvaltioiden mahdollisuus halutessaan soveltaa tietyillä aloilla alennettuja alv-kantoja: Eurooppa-neuvosto pyytää Ecofin-neuvostoa ratkaisemaan tämän asian ennen maaliskuuta 2009;

- valtiontukien "de minimis" -kynnyksen ylittäminen väliaikaisesti kahden vuoden ajan korkeintaan 500 000 eurolla ja puitteiden mukauttaminen, jotka ovat tarpeen tuen lisäämiseksi yrityksille, erityisesti pk-yrityksille, sekä neuvoston 1. joulukuuta 2008 hyväksymän toimintasuunnitelman "Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukeva aloite" (Small Business Act) täysimääräinen täytäntöönpano.
- julkisia hankintoja koskevista direktiiveistä säädettyjen nopeutettujen menettelyjen käyttö vuosina 2009–2010, mikä on perusteltua nykyisessä poikkeuksellisessa taloudellisessa tilanteessa hankintaprosessin keston lyhentämiseksi 87 päivästä 30 päivään tärkeimmissä julkisissa hankinnoissa yleisimmin käytettyjen menettelyjen osalta:
- yrityksille koituvien hallinnollisten rasitteiden yleisen ja merkittävän alentamisen jatkaminen.

Eurooppa-neuvosto pyytää Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja komissiota tekemään tarvittavat päätökset, tarvittaessa myös sääntelykehityksen osalta, mahdollisimman pian, ottaen nykyiset rahoitusnäkymät ja toimielinten sopimuksen mukaiset menettelyt täysimääräisesti huomioon.

12. Jäsenvaltiot ovat puolestaan jo toteuttaneet merkittäviä oman tilanteensa vaatimia ja liikkumavaransa mukaisia toimia. Kriisin laajuuden vuoksi on lisättävä ja koordinoitava ponnisteluja noudattaen yhteistä lähestymistapaa, joka perustuu seuraaviin suuntaviivoihin:

- Kysyntää tukevien toimien on vaikutettava välittömästi ja niiden on oltava määräaikaista ja kohdennettua eniten kärsiville ja talouden rakenteen kannalta tärkeimmille aloille (esimerkiksi autoalalle ja rakennusosalalle).
- Nämä toimet voidaan toteuttaa kansallisen tilanteen mukaisesti lisäämällä julkisia menoja, alentamalla veroraskautusta harkitusti, alentamalla sosiaaliturvamaksuja, antamalla tukea tiettyntyyppisille yrityksille tai suoraa tukea erityisesti heikoimmassa asemassa oleville kotitalouksille.
- Toimiin liittyy rakenteellisten uudistusten täytäntöönpanon tehostaminen Lissabonin strategian puitteissa. Näillä uudistuksilla tähdätään investointien ja infrastruktuurin rahoituksen lisäämiseen, yritysten kilpailukykyyn parantamiseen, pk-yrityksille myönnettävän tuen lisäämiseen, työllisyyden edistämiseen, innovoinnin, tutkimuksen ja kehityksen sekä koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen edistämiseen.

13. Eurooppa-neuvosto korostaa, että tarkistettu vakaus- ja kasvusopimus pysyy EU:n talousarviokehityksen perustana. Sopimus on tarpeeksi joustava, jotta kaikki elvytysuunnitelman toimet voidaan toteuttaa. Eurooppa-neuvosto on tietoinen siitä, että kyseiset toimet lisäävät tilapäisesti alijäämiä, ja vahvistaa olevansa täysin sitoutunut toimimaan kestävän julkisen talouden puolesta sekä kehottaa jäsenvaltioita palaamaan mahdollisimman pian sopimuksen mukaisesti ja taloustilanteen kohentuessa talousarvion keskipitkän ajan talousarviotavoitteisiinsa.
14. Komission on sovellettava nykyisissä olosuhteissa kilpailusääntöjä nopean ja joustavan toiminnan vaatimalla tavalla. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen erityisesti siihen, että komissio on hyväksynyt rahoituslaitoksia koskevat uudet suuntaviivat, ja kehottaa panemaan ne pikaisesti täytäntöön.
15. Eurooppa-neuvosto on vakuuttunut siitä, että tämä kunnianhimoinen elvytysuunnitelma, joka on yhdenmukainen maailman muissa tärkeimmissä talouksissa toteutettujen vastaavien aloitteiden kanssa, edistää merkittävästi Euroopan talouden nopeaa paluuta kasvun ja työpaikkojen luomisen tielle. Se arvioi maaliskuussa 2009 pidettävästä kokouksestaan lähtien elvytysuunnitelman täytäntöönpanoa ja voi täydentää tai mukauttaa suunnitelmaa tarvittaessa.
16. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja komissiota aloittamaan vuoropuhelun hiilivetyjen tuottajamaiden kanssa, jotta voidaan etsiä keinoja energian hintojen kestävää vakauttamista varten.
17. Eurooppa-neuvosto on yhtä mieltä tavoitteesta, jonka mukaan Maailman kauppajärjestössä olisi päästävä tänä vuonna sopimukseen Dohan kehitysohjelman tekemisen yksityiskohdista ja saamaan aikaan tavoitteellinen, kattava ja tasapainoinen lopputulos.

18. Euroopan on investoitava edelleen tulevaisuuteensa. Se on hinta, joka sen tulevaisuuden hyvinvoinnista on maksettava. Eurooppa-neuvosto kehottaa panemaan alulle eurooppalaisen innovaationsuunnitelman, johon yhdistyy eurooppalaisen tutkimusalueen kehittäminen ja pohdinta Lissabonin strategian tulevaisuudesta vuoden 2010 jälkeen ja jonka piiriin kuuluvat kaikki kestävän kehityksen edellytykset ja tärkeimmät tulevaisuuden teknologiat (erityisesti energia, tietoteknologia, nanoteknologia ja avaruusteknologia siihen liittyvine palveluineen sekä biotieteet).

III Energia ja ilmastonmuutos

19. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Euroopan parlamentin kanssa yhteispäätösmenettelyssä saavutettuihin tuloksiin, joiden avulla päästiin laajaan periaatteelliseen sopimukseen suurimmasta osasta energia/ilmasto-lainsäädäntöpaketin neljästä ehdotuksesta. Se on myös tyytyväinen siihen, että kevyiden ajoneuvojen hiilidioksidipäästöjä, polttoaineiden laatua ja uusiutuvia energialähteitä koskevista säädösehdotuksista päästiin täyteen yhteisymmärrykseen.
20. Eurooppa-neuvosto käsitteli paketin täytäntöönpanoa koskevia haasteita ja vielä avoimia kysymyksiä. Se pääsi yhteisymmärrykseen asiakirjassa 17215/08 olevista seikoista.
21. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa pyrkimään edellä mainitun perusteella yhteisymmärrykseen Euroopan parlamentin kanssa, jotta koko paketista voidaan päästä yhteisymmärrykseen ensimmäisessä käsittelyssä ennen vuoden loppua.

22. Paketilla varmistetaan Euroopan unionin energia- ja ilmastoalalla maaliskuussa 2007 ja maaliskuussa 2008 tekemien kunnianhimoisten sitoumusten täytäntöönpano, erityisesti tavoite kasvihuonekaasupäästöjen 20 prosentin vähennyksestä vuonna 2020. Eurooppa-neuvosto vahvistaa Euroopan unionin sitoumuksen nostaa vähennys 30 prosenttiin kunnianhimoisessa ja globaalissa yleismaailmallisessa vuoden 2012 jälkeistä aikaa koskevassa ilmastomuutossopimuksessa Kööpenhaminassa sillä ehdolla, että muut kehittyneet maat sitoutuvat saavuttamaan vastaavat päästöjen vähennykset ja että taloudeltaan kehittyneimmät kehitysmaat osallistuvat tavalla, joka on mukautettu kunkin maan vastuuseen ja valmiuksiin.
23. Komissio esittää Eurooppa-neuvostolle maaliskuussa 2010 yksityiskohtaisen analyysin Kööpenhaminan konferenssin tuloksista, mukaan lukien siirtymisestä 20 prosentin vähentämistavoitteesta 30 prosentin vähentämistavoitteeseen. Eurooppa-neuvosto arvioi sen perusteella tilannetta, myös tämän vaikutuksia Euroopan teollisuuden ja muiden elinkeinoalojen kilpailukykyyn.
24. Tämän sopimuksen ja talouden elvytyssuunnitelman yhteydessä on välttämätöntä tehostaa toimia, joilla parannetaan rakennusten energiatehokkuutta ja energiainfrastruktuureja, edistetään "vihreiden tuotteiden" myyntiä ja tuetaan autoteollisuuden ponnisteluja ympäristöystävällisempien ajoneuvojen tuottamiseksi.
25. Unionin ponnisteluihin ilmastomuutoksen torjumiseksi liittyy päättäväinen toiminta unionin energiavarmuuden vahvistamiseksi, mukaan lukien liitännäverkot ja koko Euroopan eristyneimpien maiden liitännä. Tämän osalta Eurooppa-neuvosto pyytää lokakuussa 2008 antamissaan päätelmissä määriteltyjen suuntaviivojen pohjalta neuvostoa tarkastelemaan pikaisesti komission esittämää energian toimitusvarmuutta ja energia-alan solidaarisuutta koskevaa toimintasuunnitelmaa Eurooppa-neuvoston maaliskuussa 2009 pidettävää kokousta silmällä pitäen.

IV Yhteinen maatalouspolitiikka

26. Eurooppa-neuvosto korostaa neuvostossa yhteisen maatalouspolitiikan "terveystarkastuksesta" aikaansaadun sopimuksen merkitystä.
27. Eurooppa-neuvosto tukee Irlannin pyrkimyksiä vastata sianlihaa koskevaan tilanteeseen samoin kuin Irlannin nopeasti toteuttamiin varotoimenpiteisiin. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota tukemaan Irlannin maanviljelijöitä ja teurastamoja yhteisrahoittamalla toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vetää markkinoilta kyseessä olevat eläimet ja tuotteet.

V Ulkosuhteet ja Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

Euroopan naapuruuspolitiikka

28. Eurooppa-neuvosto vahvistaa Marseillessa 3. ja 4. marraskuuta 2008 pidetyssä ministerikokouksessa sovitut suuntaviivat, joiden avulla voitiin täsmentää Välimeren unionin toimintasäännöt. Se kehottaa jatkamaan näin luotujen rakenteiden puitteissa tämän aloitteen kunnianhimoista toteuttamista sen koko laajuudessa.
29. Itäisellä kumppanuudella voidaan vastaavasti vahvistaa merkittävästi EU:n politiikkaa Euroopan naapuruuspolitiikan itäisiä kumppaneita¹ kohtaan kahden- ja monenvälisissä puitteissa ja täydentää muita jo olemassa olevia yhteistyöhankkeita unionin naapurustossa, joista mainittakoon Mustanmeren synergia -aloite, joka on syytä ottaa huomioon. Itäisen kumppanuuden tulisi auttaa kumppanimaita edistymään uudistusprosessissaan ja myötävaikuttaa näin niiden vakauteen ja lähentymiseen EU:hun. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission tiedonannossaan 3. joulukuuta 2008 esittämiin ehdotuksiin ja antaa neuvoston tehtäväksi tarkastella niitä ja raportoida asiasta, jotta tämä kunnianhimoinen aloite voitaisiin hyväksyä kokouksessa maaliskuussa 2009 ja itäinen kumppanuus voitaisiin käynnistää tulevan puheenjohtajavaltion Tšekin järjestämässä huippukokouksessa kumppanimaiden kanssa.

¹ Armenia, Azerbaidžan, Valko-Venäjä, Georgia, Moldovan tasavalta ja Ukraina.

Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

30. Eurooppa-neuvosto ilmaisi liitteessä olevalla julkilausumalla¹ haluavansa antaa Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikalle uutta vauhtia. Tämä politiikka, joka noudattaa täysin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteita ja Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöksiä, kehittyy edelleen EU:n ja Naton välillä sovitun strategisen kumppanuuden puitteissa Natoa täydentäen ja kummankin itsenäistä päätösvaltaa kunnioittaen. Tässä tarkoituksessa Eurooppa-neuvosto vahvistaa vuoden 2003 Euroopan turvallisuusstrategian täytäntöönpanoraporttia koskevan analyysin ja vahvistaa neuvoston antamat lausumat², joissa sovitaan uusista tavoitteista Euroopan voimavarojen vahvistamiseksi ja optimoimiseksi tulevina vuosina ja korostetaan EU:n halua toimia kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden palveluksessa vaikuttaen samalla konkreettisesti kansalaistensa turvallisuuteen.

¹ Ks. liite 2.

² Ks. liitteessä 6 olevat viitteet.

**Irlannin pääministerin esittämä lausuma Lissabonin sopimusta koskevista
Irlannin kansan huolenaiheista**

- a) Tulisi varmistaa, että Irlannin vaatimukset sen perinteisen puolueettomuuspolitiikan säilyttämisestä täytetään.
- b) Tulisi varmistaa, että Lissabonin sopimuksen ehdot eivät vaikuta oikeutta elämään, koulutusta ja perhettä koskevien Irlannin perustuslain määräysten soveltamiseen edelleen.
- c) Tulisi varmistaa, että verotuksen alalla Lissabonin sopimuksella ei muuteta millään tavoin Euroopan unionin toimivallan laajuutta tai käyttöä.
- d) Tulisi vahvistaa, että Euroopan unionissa kiinnitetään aivan erityistä huomiota
- sosiaaliseen edistykseen sekä työntekijöiden oikeuksien suojeluun,
 - julkisiin palveluihin sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden välttämättömänä välineenä,
 - jäsenvaltioiden velvollisuuteen tarjota koulutus- ja terveystalvveluja,
 - kansallisten, alueellisten ja paikallisten hallintojen keskeiseen asemaan ja laajaan harkintavaltaan yleistä etua koskevien, muiden kuin taloudellisten palveluiden tarjoamisessa, tilaamisessa ja järjestämisessä sekä siihen, että Lissabonin sopimuksen millään määräyksillä, yhteiseen kauppapolitiikkaan liittyvät määräykset mukaan lukien, ei vaikuteta tähän asemaan ja harkintavaltaan.

Eurooppa-neuvoston julkilausuma

Lissabonin sopimus – Eurooppa-neuvoston puheenjohtajuutta ja ulkoasiainneuvoston puheenjohtajuutta koskevat siirtymätoimenpiteet

Jos Lissabonin sopimus tulee voimaan ajankohtana, jolloin puolivuotinen neuvoston puheenjohtajakausi on jo alkanut, Eurooppa-neuvosto sopii valmistelujen huomioon ottamiseksi ja työskentelyn sujuvan jatkuvuuden varmistamiseksi siirtymätoimenpiteenä seuraavaa:

- neuvoston puolivuotista puheenjohtajuutta tuolloin hoitavan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset jatkavat puheenjohtajana toimimista kyseisen kauden loppuun kaikissa neuvoston ja Eurooppa-neuvoston jäljellä olevissa kokouksissa ja istunnoissa sekä kolmansien maiden kanssa pidetyissä kokouksissa;
- neuvoston seuraavaa puolivuotista puheenjohtajuutta hoitava jäsenvaltio vastaa Eurooppa-neuvoston ja ulkoasiainneuvoston puheenjohtajuuden organisointiin ja käytännön näkökohtiin liittyvien tarvittavien konkreettisten toimien toteuttamisesta Lissabonin sopimuksen mukaisesti puheenjohtajakautensa aikana. Kyseinen puheenjohtajavaltio sekä (valittu) Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ja (nimitetty) unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja pitävät tiiviisti yhteyttä näissä kysymyksissä.

Eurooppa-neuvoston julkilausuma

Lissabonin sopimus – Euroopan parlamentin kokoonpanoa koskevat siirtymätoimenpiteet

Siinä tapauksessa, että Lissabonin sopimus tulee voimaan kesäkuussa 2009 pidettävien Euroopan parlamentin vaalien jälkeen, siirtymätoimenpiteitä hyväksytään mahdollisimman pian ja asiaankuuluvia oikeudellisia menettelyjä noudattaen, jotta Euroopan parlamentin jäsenten lukumäärää voidaan lisätä vaalikauden 2009–2014 loppuun mennessä Lissabonin sopimuksen hyväksyneen HVK:n yhteydessä sovitun mukaisesti niiden 12 jäsenvaltion osalta, joiden edustajien määrän lisäämisestä silloin sovittiin. Näin ollen Euroopan parlamentin edustajien kokonaismäärä kasvaa 736 edustajasta 754 edustajaan vaalikauden 2009–2014 loppuun mennessä. Tämän muutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2010 aikana, jos mahdollista.

Eurooppa-neuvoston julkilausuma

Lissabonin sopimus – tulevan komission nimittäminen

Eurooppa-neuvosto on yhtä mieltä siitä, että tulevaa komissiota koskeva nimittämismenettely, erityisesti komission puheenjohtajan nimeäminen, aloitetaan viipymättä kesäkuussa 2009 pidettävien Euroopan parlamentin vaalien jälkeen.

**EUROOPPA-NEUVOSTON JULKILAUSUMA EUROOPAN TURVALLISUUS- JA
PUOLUSTUSPOLITIIKAN (ETPP) VAHVISTAMISESTA**

1. Euroopan unioni on ollut kymmenen vuoden ajan globaali poliittinen toimija. Se on ottanut lisääntyvässä määrin vastuuta, mistä ovat osoituksena sen yhä kunnianhimoisemmat ja moninaisemmat siviili- ja sotilasoperaatiot tehokkaan monenvälisyyden ja rauhan edistämiseksi.
2. Euroopan unionin toiminta perustuu edelleen eurooppalaisten yhteisiin etuihin kohdistuvien uhkien ja riskien analyysiin. Eurooppa-neuvosto yhtyy yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeana edustajana toimivan Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin yhdessä komission kanssa esittämään analyysiin asiakirjassa, jossa tarkastellaan vuoden 2003 turvallisuusstrategian täytäntöönpanoa sen tehostamiseksi ja täydentämiseksi uusilla osilla. Asiakirja osoittaa, että vuonna 2003 määritellyt uhat ovat yhä olemassa mutta että on myös ilmaantunut EU:n turvallisuuteen joko suoraan tai välillisesti kohdistuvia uusia uhkia, joita sen on torjuttava kokonaisvaltaisesti.

3. Vastatakseen näihin haasteisiin Eurooppa-neuvosto aikoo korjata Euroopassa käytettävissä olevien resurssien puutteita lisäämällä asteittain siviili- ja sotilaallisia voimavaroja. Tämä on myös edellytyksenä sille, että Eurooppa voi hoitaa uskottavasti ja tehokkaasti velvoitteensa uudistetussa transatlanttisessa kumppanuudessa, johon Eurooppa-neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut. Se yhtyy tässä tarkoituksessa voimavaroista annettuun neuvoston julkilausumaan, jossa asetetaan tarkat määrälliset tavoitteet, jotta EU voi tulevina vuosina toteuttaa alueensa ulkopuolella samanaikaisesti monia erilaajuisia siviili- ja sotilasoperaatioita, jotka vastaavat kaikkein todennäköisimpiä skenaarioita.¹
4. Tämä uudistettu tavoite edellyttää sitoutumista vahvojen, joustavien ja yhteentoimivien voimavarojen kehittämiseen. Tämä tapahtuu vapaaehtoiselta pohjalta erikoistumista, voimavarojen yhdistämistä ja suurten laitteistohankkeiden jakamista koskevin innovatiivisin järjestelyin ensisijaisesti suunnittelun, kriisinhallinnan, avaruuden ja meriturvallisuuden alalla. Voimavaroja koskevassa julkilausumassa tuodaan esiin useita konkreettisia hankkeita avainaloilla. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tukevansa päättäväisesti näitä ponnisteluja pitkällä aikavälillä ja kehottaa jäsenvaltioita ottamaan nämä sitoumukset huomioon laitteistoja koskevissa kansallisissa vaatimuksissa.

¹ Euroopan olisi tulevina vuosina - sovitun tavoitetason puitteissa, mikä merkitsee 60 000 miehen sijoittamista 60 päivässä merkittävää operaatiota varten, sekä yleistavoitteeseen 2010 ja siviilikriisinhallinnan yleistavoitteeseen 2010 sisältyvien operaatioiden puitteissa - voitava tosiasiallisesti suunnitella ja toteuttaa samanaikaisesti

- kaksi merkittävää vakautus- ja jälleenrakennusoperaatiota, joissa on asianmukainen siviiliosa, jonka tukena on enintään 10 000 miestä vähintään kahden vuoden ajan;
- kaksi kestoaltaan rajattua nopean toiminnan operaatiota, joissa käytetään erityisesti EU:n taisteluosastoja;
- yksi Euroopan unionin kansalaisten hätäevakuointioperaatio (alle 10 päivää) ottaen huomioon kunkin jäsenvaltion ensisijaisen vastuun omien kansalaistensa suhteen ja soveltaen konsulaarisen johtovaltion toimintaperiaatetta;
- yksi tarkkailuoperaatio / eristäminen mereltä tai ilmasta;
- yksi enintään 90 päivää kestävä humanitaarista apua koskeva siviili- ja sotilasoperaatio;
- tusina erimuotoista YUTP-alan siviilioperaatiota (poliisi-, oikeusvaltio-, siviilihallinto-, pelastuspalvelu-, turvallisuusalan uudistus- tai tarkkailuoperaatiot), jotka voivat käsittää nopean toiminnan tilanteita ja joihin kuuluu yksi suurempi (jopa 3000 asiantuntijaa), mahdollisesti useita vuosia kestävä operaatio.

Näissä operaatioissa Euroopan unioni käyttää soveltuvalla tavalla ja menettelyitään noudattaen jäsenvaltioiden, Euroopan unionin ja tarvittaessa sotilasoperaatioiden osalta Naton voimavaroja.

5. Euroopan puolustusteollisuuden ja -teknologian uudelleenorganisointi erityisesti eurooppalaisten osaamiskeskusten pohjalta välttämällä päällekkäisyyttä on sekä strateginen että taloudellinen välttämättömyys kestäväyyden ja kilpailukykyyn varmistamiseksi. Tämä edellyttää omistajaohjausmekanismien lujittamista, tutkimus- ja teknologiatoiminnan lisäämistä ja Euroopan puolustusmateriaalimarkkinoiden dynamisointia. Tähän liittyen Eurooppa-neuvosto kehottaa viimeistelemään pikaisesti puolustustarvikkeiden yhteisönsisäisiä siirtoja sekä puolustusalan julkisia hankintoja koskevat direktiivit.

Eurooppa-neuvosto kannattaa myös päätöstä käynnistää Erasmus-vaihdon kaltainen nuorten eurooppalaisten upseerien vaihtoa koskeva aloite.
6. Eurooppa-neuvosto kannustaa korkeana edustajana toimivan pääsihteerin pyrkimyksiä uuden strategisen tason siviili- ja sotilasalan yhtenäisen suunnittelurakenteen luomiseksi YUTP-alan operaatioita varten.
7. Eurooppa-neuvosto ilmoittaa unionin tukevan edelleen päättäväisesti Yhdistyneitä Kansakuntia sekä alueellisten turvallisuusjärjestöjen, myös Afrikan unionin, pyrkimyksiä kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden edistämiseksi. Se myös vakuuttaa, että tavoitteena on EU:n ja Naton strategisen kumppanuuden tehostaminen, jotta nykyisiin tarpeisiin voidaan vastata toinen toistaan vahvistaen sekä organisaatioiden päätöksenteon riippumattomuutta kunnioittaen. Se kannattaa tässä tarkoituksessa EU:n ja Naton korkean tason epävirallisen työryhmän perustamista, jotta näiden organisaatioiden välistä kentällä tehtävää yhteistyötä voitaisiin parantaa käytännön tasolla. Se palauttaa mieliin, että on hyödynnettävä täysimääräisesti sovittuja puitteita, joiden ansiosta EU:n ulkopuoliset Naton eurooppalaiset jäsenet voidaan ottaa mukaan YUTP-alan toimintaan unionin menettelytapoja noudattaen.

8. Eurooppa-neuvosto vahvistaa lopuksi neuvoston antaman julkilausuman kansainvälisestä turvallisuudesta, jossa päätetään konkreettisista toimista, jotta EU:lla voisi olla aktiivisempi rooli terrorismin, joukkotuhoaseiden leviämisen, järjestäytyneen rikollisuuden ja verkkohyökkäysten torjunnassa. Se pyytää neuvostoa ja jäsenvaltioita huolehtimaan julkilausuman konkreettisesta täytäntöönpanosta asianmukaisin politiikoin ja välinein.
-

Eurooppa-neuvoston julkilausuma Lähi-Idästä

Lähi-idän rauhanprosessi on edelleen Euroopan unionin keskeisimpiä painopisteitä vuonna 2009. Oikeudenmukainen, kestävä ja kattava rauha on pikaisesti tarpeen. EU tekee kaiken voitavansa sekä käytännössä että poliittisesti, jotta rauhanprosessi edistyisi ensi vuonna. Se tekee tiivistä yhteistyötä kansainvälisten kumppaniensa kanssa, erityisesti kvartetin puitteissa, jotta Israelin ja Palestiinan konfliktissa päästäisiin ratkaisuun, joka perustuu kahden valtion rinnakkaiseloon rauhan ja turvallisuuden vallitessa. EU tukee myös Israelin ja Syyrian ja mahdollisesti Libanonin välisiä keskusteluja. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille pyrkimykset arabien rauhanaloitteen uudelleen käynnistämiseksi (arabimaiden ulkoministerien kirje presidentiksi valitulle Barack Obamalle mukaan lukien) osana kattavaa lähestymistapaa Israelin ja koko alueen välistä rauhaa varten. Toivomme, että Yhdysvaltojen uusi hallitus yhtyy EU:n pyrkimyksiin tehdä Lähi-idän rauhanprosessista kiireellinen ja keskeinen painopiste.

Eurooppa-neuvoston julkilausuma Zimbabwesta

Eurooppa-neuvosto oli erittäin huolestunut Zimbabwen heikentyvästä humanitaarisesta tilanteesta. Se vaati eristysvankeudessa pidettyjen henkilöiden, kuten ihmisoikeuksien puolustajan Jestina Mukokon, välitöntä vapauttamista. Se kehotti päästämään humanitaarista apua välittömästi alueelle erityisesti leviävän koleraepidemian vuoksi. Kaikkien laillisten poliittisten puolueiden on nyt entistä kiireellisemmin löydettävä ratkaisu, jossa otetaan huomioon aiemmin tänä vuonna järjestettyjen vaalien tulos.

Eurooppa-neuvoston julkilausuma urheilusta

Eurooppa-neuvosto tunnustaa eurooppalaisen yhteiskunnan kannalta keskeisten urheiluun liittyvien arvojen merkityksen.

Eurooppa-neuvosto korostaa, että on otettava huomioon urheilun erityispiirteet sen taloudellisen ulottuvuuden lisäksi.

Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Euroopan komission järjestämän ensimmäisen Euroopan urheilufoorumin puitteissa luotuun rakentavaan vuoropuheluun.

Eurooppa-neuvosto kehottaa vahvistamaan tätä vuoropuhelua Kansainvälisen olympiakomitean ja urheilumaailman edustajien kanssa, erityisesti mitä tulee nuorten urheilulliseen ja sivistykselliseen "kaksoiskoulutukseen".

Luettelo Eurooppa-neuvostolle toimitetuista viiteasiakirjoista

- Korkeana edustajana toimivan pääsihteerin raportti Euroopan turvallisuusstrategiasta (asiak. 17104/08)
- Neuvoston 8. joulukuuta 2008 antama julkilausuma Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan voimavarojen vahvistamisesta (asiak. 16840/08)
- Neuvoston 8. joulukuuta 2008 antama julkilausuma kansainvälisestä turvallisuudesta (asiak. 16751/08)
- Neuvoston 8. joulukuuta 2008 antamat päätelmät romaniväestön osallistamisesta (asiak. 15976/1/08 REV 1)
- Neuvoston 8. joulukuuta 2008 antamat päätelmät yhdenntetystä meripolitiikasta (asiak. 16503/1/08 REV 1)
- Neuvoston 8. joulukuuta 2008 antamat päätelmät laajentumisesta (asiak. 16981/08)
- Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 22. lokakuuta 2008 antama lausuma "Kumppanuuteen perustuva EU-viestintä" (asiak. 13712/08)
